

KINO W MIEŚCIE
MIASTO W KINIE

LINIA FILMOWA

seria Linia Filmowa

redakcja serii Grażyna Świętochowska

MAŠA GUŠTIN

KINO W MIEŚCIE

MIASTO W KINIE

Petersburska twórczość filmowa
w czasie transformacji

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

Gdańsk 2017

Recenzent
prof. dr hab. Piotr Zwierzchowski

Redakcja, skład i łamanie
Adam Kamiński

Projekt okładki i stron tytułowych
Karolina Zarychta

Projekt logo serii
Jacek Michałowski

Na okładce
kadr z filmu *Brat* Aleksieja Bałabanowa, 1997 r. (z archiwum Studia STW)

Wszystkie zdjęcia wykorzystane w publikacji pochodzą z archiwum STW
i prywatnych zbiorów Autorki

Publikacja sfinansowana z działalności statutowej Wydziału Filologicznego
oraz Katedry Sławistyki Uniwersytetu Gdańskiego

© Copyright by Uniwersytet Gdański
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-7865-614-2

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel./fax 58 523 11 37, tel. 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
www.wyd.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: www.kiw.ug.edu.pl

Spis treści

Wstęp	7
1. Piter: St. Petersburg–Piotrogród–Leningrad–St. Petersburg	11
1.1. Powstanie miasta i jego mit	11
1.2. O tekście petersburskim literatury rosyjskiej	21
2. Kino w mieście	35
2.1. Początki kina w Petersburgu	35
2.2. Fabryka ekscentrycznego aktora – FEKS i inspiracje	39
2.3. Lenfilm	50
3. Produkcja filmowa w czasie transformacji	64
3.1. Studio Filmu Pierwszego i Eksperymentalnego – SFPiE i Aleksiej German	64
3.2. Rozwój produkcji prywatnej i studio STW	69
3.2.1. <i>Brat</i> i inne filmy Aleksieja Bałabanowa	74
4. Kino autorskie	85
4.1. Autorzy kina pierestrojki i postpierestrojki	85
4.2. Twórczość Aleksandra Sokurowa	91
5. Inne kino Leningradu-Petersburga	102
5.1. Film montażowy Olega Kowałowa i <i>Rosyjska idea</i>	102
5.2. Kino równoległe i nekrorealizm Jewgienija Jufita	111
5.3. Wizualne fantazje Iriny Jewtiejewej	122
5.4. Grupa artystyczna Mitki	126
6. Miasto w kinie – czernucha w mieście	131
6.1. Miasto historyczne, literackie i miłość do dziedzictwa filmowego	131
6.2. Czernucha pierestrojki i postpierestrojki w Leningradzie-Petersburgu	139
Literatura	151
Indeks osób	161
Indeks filmów	166
Резюме	171
Summary	172